

Hoe we straatarm worden van economische planning, controle en andere goede bedoelingen

Door [Arie Graafland](#) - 10 januari 2024

Geplaatst in [Economie](#) - [Elite](#) - [WEF](#)

Onder de titel *You Will Own Nothing* schreef de Amerikaanse mediapersoonlijkheid, ondernemer en bestsellerauteur Carol Roth (1973) een polemisch boek over de financieel-economische situatie in haar land. Ze opent de aanval op het World Economic Forum (WEF), op de Amerikaanse monetaire en fiscale politiek en is kritisch over de aantasting van eigendomsrechten, de invloed van Big Tech en niet in de laatste plaats de rol van de elites.

You Will Own Nothing is eigenlijk een soort 'zelfhelpboek': versla de elites en wees voortdurend op je hoede voor de overheid. Het interessante van Roths boek is dat ze helder kan aangeven wie er beter wordt van technologische ontwikkelingen, wie er aan de knoppen draait en waarom. Ze pleit voor een kleinere overheid, voor het stimuleren van het midden- en kleinbedrijf en is kritisch over multinationals.

We staan aan de vooravond van een oorlog, meent Roth. Niet een conventionele, maar een financiële oorlog. 'Wereldoorlog F' is een moderne en unieke oorlog, want vooral de burger is het slachtoffer. De inzet: *wealth*, 'kapitaal' in de betekenis van haar boek. Het gaat Roth om concreet kapitaal, om geld en om vermogen en niet in de laatste plaats om eigendom - en hoe je dat inzet om je vermogen te laten groeien. Want het opbouwen van kapitaal draait om eigendom.

Hoe we straatarm worden van economische planning, controle en andere goede bedoelingen

Main Street versus Wall Street

Dat vinden de elites in Europa en Amerika de laatste jaren maar een beperkte visie, want de invloed van milieu, sociale aspecten en behoorlijk bestuur staan hoog genoteerd, zowel bij de overheid als in de private sector. Misschien heb je een kritische Amerikaanse financiële auteur nodig om te zien hoe we beroofd worden van ons kapitaal - met mooie woorden over klimaat, en een schone toekomst.

Volgens Roth wordt de groei van de economie tegengewerkt en wordt bezit aan alle kanten aangevallen. Het World Economic Forum (WEF) is een organisatie die de top van het internationale bedrijfsleven aan zich heeft weten te binden, tegelijk met politici als Justin Trudeau, Angela Merkel en Mark Rutte. Het kabinet sloot onlangs bindende afspraken met het WEF. Vicepremier Carola Schouten erkende naar aanleiding van Kamervragen dat er inderdaad een viertal verplichtingen zijn aangegaan die juridisch bindend zijn.

Na de Covid-lockdowns in 2020 waren we in Amerika getuige van een van de grootste kapitaalverschuivingen ooit: de rijken werden aanzienlijk rijker ten koste van spaarders, gepensioneerden en het mkb. De overheid werkte actief mee. 'Main Street' delfde het onderspit ten gunste van Wall Street.

Dat was geen incident, schrijft Roth, maar een verschuiving naar een nieuwe financiële wereldorde. Een forse claim. Roth richt zich op de schuldenberg in Amerika. Schulden maken is op zich niet verkeerd, het is een prima manier om in de toekomst te investeren. De Amerikaanse overheid gebruikt de schuldenberg echter steeds meer als bron van financiering. Uiteindelijk betaalt de burger de opgelopen rente via belastingheffing.

De Amerikaanse overheid die een massieve schuld heeft opgebouwd raakt steeds meer geïnteresseerd in het kapitaal van de burgers, schrijft Roth, en zoekt wegen om dit 'legaal' naar zich toe te halen. Je kunt weliswaar kapitaal hebben, maar je geld wordt steeds minder waard. De financiële elites weten dat dit uiteindelijk niet is vol te houden en gokken op een nieuwe financiële orde waar zij het beste uitkomen.

Amerika staat er op dit moment financieel niet al te best voor, zo schetst Roth. De waarde van de dollar als internationaal betaalmiddel is aanzienlijk minder geworden, goud is niet langer de standaard, de schuldenberg is enorm, er wordt net als in Europa voortdurend geld bijgedrukt. De naoorlogse welvaart lijkt op zijn eind te lopen. Het bbp zal volgens haar afnemen, wat ook weer gevolgen heeft voor de rest van de wereldeconomie.

De elites fungeren als *special forces*

De middenklasse en de arbeidersklasse krijgen de gevolgen voor hun kiezen. De elites - de *special forces* van 'Wereldoorlog F', welvarend en ingebed in een omvangrijke kring van gelijkgestemden - zijn volledig los komen te staan van de dagelijkse werkelijkheid en zorgen alleen nog voor hun eigen belangen. Er komen grote veranderingen aan, de elites weten dit en bereiden zich nu al voor.

Hoe we straatarm worden van economische planning, controle en andere goede bedoelingen

Ze treffen elkaar in het WEF, in 1971 opgericht door de Duitse ingenieur en econoom Klaus Schwab. Binnenkort weer in Davos, 'Building Trust' is het thema. In eerste instantie ging het om een Europese aangelegenheid, een European Management Forum dat een symposium organiseerde met de Europese Commissie en managers en wetenschappers van verschillend pluimage.

Het WEF groeide uit tot een meer politieke organisatie die de wereld ging verbeteren. Schwabs idee is dat het niet langer alleen kan gaan over het belang van de aandeelhouder, maar ook over alle andere direct betrokkenen, de overheid en 'de maatschappij'. Met andere woorden: *environmental, social and governance* (ESG).

Adviezen over fondsen en de kapitaalmarkt

In 2018 postte het WEF een video op Twitter met de titel '8 predictions for the World in 2030'. De eerste voorspelling was 'You will own nothing. And you will be happy'. Je huurt alles, en dat alles wordt per drone thuis afgeleverd. U ziet Amazon op de achtergrond? Klopt. Nog een voorspelling is dat u geen vlees meer eet, of zeer weinig ('an occasional treat'), want dat is beter voor het milieu. Dit gaat niet langer over leuke futuristische toekomstvoorspellingen, maar over inperking van onze vrijheid in de richting van planning en controle. En dat is inmiddels onze dagelijkse realiteit.

Ik noemde het boek van Roth een zelfhelpboek. Dat komt vooral tot uitdrukking in het laatste hoofdstuk waarin ze adviezen geeft over fondsen en de kapitaalmarkt. Kijk uit met ESG-bedrijven, schrijft ze, want ook *private*-bedrijven doen mee. Black Rock, een investeringsmaatschappij, loopt voorop en Europa heeft het idee inmiddels overgenomen.

Roth pleit ervoor om rechtszaken aan te spannen tegen pensioenfondsen die zich met ESG profileren. *Environmental, social and governance*: het lijkt allemaal vanzelfsprekend en verantwoord, maar zo worden we straatarm.

Carol Roth: You Will Own Nothing. Your War with a New Financial World Order and How to Fight Back. Harper Collins/Broadside Books, New York 2023, EAN 9780063304932, prijs 29,64 euro.

Arie Graafland is emeritus-hoogleraar aan de TU Delft. Hij schrijft regelmatig voor Wynia's Week, vooral over non-fictie boeken.

Wynia's Week verschijnt 104 keer per jaar met even onafhankelijke als broodnodige berichtgeving. De donateurs maken dat mogelijk. [Doet u mee?](#) Hartelijk dank!